

Turkish Studies

Volume 13/4, Winter 2018, p. 21-34

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12924>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Research Article / Araştırma Makalesi

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: Ocak 2018

✓ Accepted/Kabul: Mart 2018

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Birkan KARGI – Prof. Dr. Rifat GÜNDAY – Yrd. Doç. Dr. Nevzat BAKIR – Yrd. Doç. Dr. Müfit ŞENEL

This article was checked by iThenticate.

EDEBİ METİN İNCELEME DERSİNDE FANTASTİK ÇOCUK VE GENÇLİK EDEBİYATI ESERLERİNİN İNCELENMESİ

Fatma ALTUN*

ÖZET

Üniversitelerin Eğitim Fakülteleri Alman Dili Eğitimi Anabilim Dallarının 5. ve 6. Yarıyıllarında Edebi Metin İnceleme I ve Edebi Metin İnceleme II dersleri verilmektedir. Bu derslerin ders içerikleri incelendiğinde edebi türlere yer verildiği tespit edilmiştir. Çoğunlukla kısa öykü, şiir, drama, roman gibi edebi türler tercih edilmektedir. Alman edebiyatının edebi dönemlerini yansıtan çeşitli yazarlar ve onların eserleri incelenmektedir. Yabancı dil eğitimi ve öğretiminin en önemli unsurlarından biri olan kültürün en iyi edebiyatla aktarıldığı düşünüldüğünde, edebi metin inceleme dersinin önemi yadsınamaz. Bu sebepten dolayı klasik eserlerin yanı sıra Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserlerinin de bu ders içerisinde yer alması gerektiği düşünülmektedir. Bu çalışma, Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserlerinin alternatif öğretim yöntemi kullanılarak, öğrenci odaklı ve etkili bir şekilde, sadece amaç olarak değil araç olarak da nasıl aktarılabilirliğini amaçlamaktadır. Öncelikle Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı'nın tanımına, eylemsel ve üretimsel yöntemin tanıtımına yer verilmiştir. Çalışmanın esas amacını ise Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserinin eylemsel ve üretimsel yöntemle ders ortamında belirlenen amaçlara göre uygulanması oluşturmaktadır. Christine Nöstlinger'in "Konrad ya da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk" isimli eseri Günther Waldmann'ın eylemsel ve üretimsel yöntemi ile ders ortamında nasıl ele alınabileceğine yönelik ders modeli çalışma içerisinde yer almaktadır. Adı geçen eserin eylemsel ve üretimsel yöntemle göre ele alınmasının olumlu yönleri, dil öğretimine katkısı göz önüne serilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı, dil öğretimi, eylemsel ve üretimsel yöntem, Christine Nöstlinger

Dr. Öğretmen-MEB, El-mek: akcaoglu_f@hotmail.com

AN INVESTIGATION OF FANTASTIC CHILDREN'S AND YOUTH LITERATURE WORKS IN THE LITERARY TEXT REVIEW COURSE

ABSTRACT

Literary Text Analysis Course I and II are given in German Language Teaching Departments of universities in the fifth and sixth academic sessions. Handled text types are detected when the contents of these courses are analysed. The literary genres such as short stories, poems, drama and novels are mostly chosen. Various authors and their works reflecting the literal periods of German Literature are examined. Considering the culture which is one of the most important elements of Foreign Education and Teaching is best transferred by literature, the importance of Text Analysis Course is undeniable. Because of this reason, fantastic kids and youth literature works are thought to be in the context of this lesson as well as the classical ones. So, this study is aimed how the fantastic kids and youth literature works can be transferred not only as an object but also as a tool using alternative teaching methods effectively in a student centred learning. The description of kid's and youth's literature and actional and generative method has been included in this work in the first place. The main goal of this work is to form the practise of the fantastic kids's and youth's literature's work using actional and generative method according to the desired objectives in a classroom atmosphere. In this study, there is the work "Conrad the Factory-Made Boy" by Christine Nöstlinger and it includes not only Günther Waldmann's actional and generative method but also how it will be handled in a classroom atmosphere. The positive effects of the mentioned work according to the actional generative method, its contributions to language teaching have been presented in this study.

STRUCTURED ABSTRACT

Literary Text Analysis Course I and II are given in German Language Teaching Departments of universities in the fifth and sixth academic sessions. Handled text types are detected when the contents of these courses are analysed. The literary genres such as short stories, poems, drama and novels are mostly chosen. Various authors and their works reflecting the literal periods of German Literature are examined. Considering the culture which is one of the most important elements of Foreign Education and Teaching is best transferred by literature, the importance of Text Analysis Course is undeniable. Because of this reason, fantastic kids and youth literature works are thought to be in the context of this lesson as well as the classical ones. So, this study is aimed how the fantastic kids and youth literature works can be transferred not only as an object but also as a tool using alternative teaching methods effectively in a student centred learning. The description of kid's and youth's literature and actional and generative method has been included in this work in the first place. The main goal of this work is to form the practise of the fantastic kids's and youth's literature's work using actional and generative method according to the desired objectives in a classroom atmosphere. In this study, there is the work "Conrad the

Factory-Made Boy” by Christine Nöstlinger and it includes not only Günther Waldmann’s actional and generative method but also how it will be handled in a classroom atmosphere. The positive effects of the mentioned work according to the actional generative method, its contributions to language teaching have been presented in this study.

Reading written works in the target language is very important and will definitely contribute to the development of language skills. Based on the fact that we are known as a society which doesn’t read enough books even in our mother tongue, it is not a hard situation to predict how less the predation of reading books in the target language is. The plain linguform of fantastic kids and youth literature works and its compretensive plot makes a great contribution to form the pleasure of reading. Moreover, the various activities and exercises performed during lesson form a basis for this cage. Fantastic kids and youth literature books are works written in the form of novel and thus, reading the whole work during lesson will take time. For this reason, the major parts of the work have been death of the work have been death with. Reading some parts of the concerning work arouses interest for the student to read the whole work and guides students for reading. A lot of fantastic kids and youth literature works have been translated into Turkish. No matter how pleasant it is to read the form of the works translated into matter tongue, the pleasure and the feeding of reading it in the original language can be better and contribute to the development of the target language for the students at the same time.

Asking students to read the work and analysing the text afterwards or translating it into the native language is not actually an attractive activity. Instead of this kind of approach, a foreground stage suggested by Waldmann Model and then forming the other phases one after another will affect students’ attitudes and work in a positive way. The initial attitude like a game motivates students at the first step and this gives them clues that the lesson is going to be interesting and the activities in which students will perform related with the work give students an opportunity to compretand and interpret the work and develop students’ language skills by evoking their imaginative and productivity.

Executive Determinations

Actional and generative method is a procedure which can be implemented with several text types. What is important in this context is how to apply it for the fantastic kids and youth literature works. Literary outputs enhance students’ imagination (Koppensteiner, 2001:14). The fantastic patterns inspected in this work (Conrad: The factory-made boy) make a contribution to enhance imaginative and it increases the attendance to the lesson by drawing students’ attention to the lesson.

Teaching the work, Conrad: The factory-made Boy in text analysis course including six hour period totally in an actional and generative method has been applied to the students in the third grade of German language teaching department. The declarations related with experiences, determinations and deficiencies in the course of application will be illustrated in this chapter.

The absolute amount of the work wasn’t distributed to the students pre-emptively. Only some of the pages which could provide a general overview or access were distributed. Students were informed about the access of the fullest extent of the book. One of the goals of the application

is to be able to read and comprehend the works in the target language and to help engendering enthusiasm and the pleasure of reading. This practice aroused curiosity and students read the whole work. All of the students participated in the entire activity fervently during the preliminary survey carried out.

Students weren't asked for performing magnificent and perfect drawings at all. The fact that they had crayons and paper paved the way.

For drawing easily and willingly the cans they generated with their imaginations. Since the students were motivated. They felt comfortable because they saw the fun staff of the activity and the present case laid the groundwork for the students to express themselves easily and have a talk. Furthermore, students were given the opportunity of talking about their experiences. Students who stirred up their fancy expressed themselves more comfortably. A lesson model in which students were more active and efficient was formed without just reading, translation, question and answer teaching method.

Quotations and Citations

Fantastic kids and youth literature works should be included in the course contents like other types which are taught in text analysis course in the fifth and sixth academic year of German Language Teaching Departments. A lot of reasons can be ranged about why it is necessary. Firstly, it is necessary for students to improve their four basic linguistic skills, to familiarize with German Literature, to comprehend the importance of literature in language teaching, to enhance the reading enthusiasm of the works in the target language, to create motivation, to develop cultural progress, to identify and perform the alternative teaching methods which provide effective language teaching.

To deal with literature means dealing with language simultaneously. Students improve their basic language skills using this method at the same time. They enhance their writing and speaking abilities in an entertaining way by using their own experiences, imaginations coping with the given activities.

Fantastic kids and youth literature has an important place in indicating progress in terms of vocational competence for the learner trying to be a teacher. These forms of artifacts enable identifying target culture better by paving the way for comparing their own culture in the same breath. And what's more, the characters in these works are either child or adolescent, they come across lots of problems while they are growing up, they over jump some abstracts in order to overcome these handicaps and they gain experience. Consequently, reading these works provide an opportunity for us to empathize the incidents taking place at the present time and grab characters perspectives and get the message better. Especially, teacher candidates can enlarge their attitudes and approaches towards students by reading these kinds of works besides their pedagogical formations. This will definitely contribute to their personal and professional developments as a future teacher and parent as well.

Students have made acquainted with the fantastic kids and youth literature and they have also observed different kinds of teaching methods in practice. They have also interested how to deal with student-centred methods in a more active atmosphere apart from the traditional ways. According to Günday, distinctively designed educational

documents are used in traditional methods with the aim of teaching mostly. Nevertheless, communicational and action oriented procedures include lots of authentic and original documents like advertisement products, traffic signs, video clips, newspapers, web adverts, songs and street interviews (Günday, 2013: 321)

Christine Nöstlinger's works, *The Cucumber King*, *Die feuerrote Friederike*, *Der Zwerg im Kopf*, can be examined not only using actional and generative method but other alternative methods (scenic interpretation method, productional method etc.) as well, and these works can be interpreted. One of the important representatives of fantastic kids and youth literature Eric Kästner's works *The Animal Conference* and *The flying Classroom* can be using in the lessons and they offer opportunity for different activities and practices.

Consequently, we should definitely keep in mind that we must choose the right work and match the teaching methods suitable for this work. Instructor's experts on the work, method and classroom and their creativity and energy have a considerable importance.

Keywords: fantastic kids and youth literature, language teaching, actional and generative method, Christine Nöstlinger

Giriş

Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Almanya'da ve Almanca konuşulan diğer ülkelerde iyi bir okuyucu kitlesine sahip bir türdür. Kitap okuma oranı oldukça yüksek olan ülkelere biri olan Almanya'da, kitap sevgisi ve okuma alışkanlığı çocuklara okul çağına daha gelmeden kazandırılmaya çalışılıyor ve çocuk artık okumaya başladığında da raflardaki, her yaş grubuna uygun, farklı türlerdeki Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserleriyle tanışıyor. Bu bağlamda “çocuklara edebiyat yapıtlarını okumayı sevdirmek, bir gereksinimden de öte adeta bir zorunluluktur.” (Günday, 2012: 3) Bazı alışkanlıklar erken yaşta kazanıldığında süreklilik arz edebilir. Çocuklukta iyi kazanılmış bir alışkanlık ilerleyen yaşlarda da devam eder. Okuma alışkanlığının ve zevkinin oluşması için de çocukların temas ettikleri, içerisinde kendisini bulduğu, duygularına tercüman olan, yaşına uygun kitaplar önemli rol oynamaktadır. Çalışmamız Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı ile sınırlı olduğu için sadece bu alandaki eserlere değinilecektir. Bu türde önemli eserler vermiş, çeşitli ödüller almış, eserleri dünya edebiyatı koleksiyonuna girmiş yazarlar Christine Nöstlinger, Michael Ende, Erich Kästner dir.

Adı geçen bu yazarların önemli eserleri Türkçeye de çevrilerek çocuk ve genç okuyuculara sunulmuştur. Bu çalışmayla amaç aslında çok da fazla dikkat çekmeyen, yurt dışında olduğu kadar ülkemizde ilgi görmeyen bu türün farklı etkinliklerle ele alınmasını sağlayıp orijinal dilde de okunmasını ve okutulmasını sağlamaktır. Bu bağlamda üniversitelerin Alman Dili Eğitimi Bölümlerinde okutulan Edebi Metin İnceleme I ve Edebi Metin İnceleme II derslerinde Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserlerinin incelenmesi doğrultusunda bir çalışma hazırlanmıştır. Hem klasik türler ve eserler dışında, farklı güncel eserleri ele almak, hem de geleneksel öğretim yöntemleri yerine alternatif yöntem kullanmak amacıyla Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserinin Edebi Metin İnceleme dersinde nasıl ele alınabileceğini bilmek önemlidir. Böylece söz konusu derse yenilik ve değişiklik katmış oluruz.

Edebiyatın dil öğretiminde ne kadar önemli bir rol oynadığı aşîkârdır. Zira, “kültürel bir nesne durumunda olan edebiyat metinleri, dilbilimsel donanımların yanında antropolojik bir boyut içermektedir.” (Günday, 2012:6) Koppensteiner edebi metinlerle ilgili içeriksel, dilsel, yöntemsel ve didaktik argümanlar sunmaktadır. Anna Bauer de Koppensteiner'in bu argümanlarını

çalışmasında özetlemektedir. Bauer' e göre edebiyat ilginç öğrenme durumları için muntazam bir potansiyel oluşturmaktadır. Bir şiir, kısa öykü, roman her yerde okunabilir ancak ders kitaplarından öğrenilen diyaloglar gerçek yaşama kolaylıkla dönüştürülemez. Edebi metinlerle çalışmak gerçek iletişim durumları yaratır. Edebiyat kültür oluşumuna katkı sağlar ve Almanlar gibi düşünerek Almanca kullanma olanağı (Deutsch für Köpfe) sunar. Almanca öğrenenler dil ile beraber bir parçada spesifik Alman kültürünü de tanır(Bauer, 2003: 283).

N. Bakır a göre kültür halkın dilini, edebiyatını, tarihini, dinini, sanatını, ekonomisini, bilimini, hakkını ve ahlakını ifade etmektedir ve kültür kendini teknoloji, bilim, sanat, din, hukuk ve gelenek, sosyal kurumlar ve daha pek çok alanda göstermektedir (Bakır, 2013: 149). Edebi eserlerde toplumların kültürel özelliklerine rastlamak mümkündür. Kültürün de en iyi edebiyat ile aktarılabilceği unsur göz önünde bulundurulduğunda edebi metinlerin yabancı dil öğretimi dersinde hem amaç hem de araç olarak kullanımından söz edilebilir. Bu bağlamda Alman dili eğitimi bölümü öğrencileri Edebi Metin İnceleme derslerinde Alman Edebiyatının farklı türlerdeki klasik eserlerini incelemektedirler. Alman edebiyatının klasik eserleri dilsel olarak zor olabilmekte ve öğrenciler anlamakta zorluk çekebilmektedir. Ayrıca öğrencilerin edebiyata ilgileri de az olabilir, yöntemsel ve didaktik açıdan da yeteri kadar dilbilgisi, kelime dağarcığı, konuşma çalışmaları yapılamaması edebi metinlerle çalışmayı zorlaştırabilir. (Koppensteiner, 2001:12) Bu sebeplerden dolayı Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserleri didaktik ve yöntemsel açıdan derslerde kullanım için daha elverişli görülmektedir.

Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı

Fantastik edebiyatın ortaya çıkışı aydınlanma çağına dayanmaktadır. Ancak o zamanlar ortaya çıkan bu tür, çocuklardan ziyade yetişkinler içindir. Toplumsal normların ve değerlerin çocuklara verilmesi önem taşıyordu. Çocuk ve Gençlik Edebiyatının pedagojik işlevi de bunu yerine getiriyordu. Romantizm ekolü döneminde fantastik tür yükselişe geçmiştir. ETA Hoffmann'ın “Der Goldene Topf” (1814) isimli eseriyle ilk fantastik olaylar gerçek gündelik hayatın içinde yer almıştır. Hoffmann'ın eserinde fantastik dünya ile gerçek dünya bir arada yansıtılmıştır. Tıpkı “Der Nussknacker und der Mausekönig” (1816) isimli eserinde olduğu gibi. Oyuncaklar gerçek dünyada gece saat 12'den sonra canlanmaktadır.

19. yy. başlangıcında İngiltere de Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı oluşmaya başlamıştır. Çocukların gelişimlerinde fantezi ve hayal gücü dikkate alınmaya başlanmıştır. 1865 de Lewis Carrol'un “Alice im Wonderland” ı (Alice Harikalar Diyarında) yazması bu türün başlangıç noktasını oluşturmuştur. Fantastik kurgunun ilk motifleri burada belirginleşmiştir. Gerçek dünyadan hayal dünyasına geçiş buna en belirgin örnektir. 1881de de Carlo Collodi'nin yazdığı “Pinocchio” da fantastik türün ilk eserlerindendir (Tabbert, 2000: 192).

Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatının gelişimine katkı sağlayan İsveçli yazar Astrid Lindgren 1945 de “Pippi Langstrumpf” u çıkarmıştır. Bu eserle dünyaca tanınan bir yazar olmuş ve eseri pek çok dile çevrilmiştir. 20. yy. a gelindiğinde Erich Kästner (1934), Michael Ende (1960) ve Christine Nöstlinger (1970) Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatına ait birbirinden ünlü eserlerini çıkarmaya başlamışlardır.

1970'li yıllara gelindiğinde Çocuk Edebiyatı daha gerçekçi olmaya yöneldi ve sosyal, politik sorunlar eserlerde ele alınmaya başladı. Ben-dili, iç monolog, özgür dolaysız anlatım gibi anlatım türlerine bu tür eserlerde yer vermeye başlanmıştır. Zamanla mizah ve korku da ilave edilmiştir.

Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatının karakteristik özelliklerini Lucia Binder “Phantastische Erzählungen der Jugendweltliteratur” isimli çalışmasında ortaya koymuştur. Binder'e göre eserlerde iki dünya vardır. Biri gerçek, biri olağanüstü olan fantastik dünyadır. Artık

masallarda da olduğu gibi bu iki dünya bir bütün oluşturmaz, birbiriyle çarpışır. Bu iki dünya arasında geçiş noktaları yer alır. Çocukların dünyası önceliklidir. Çünkü yetişkinlerin dünyası çok fazla mantıklı olduğu için çok sıkıcı ve çirkindir. Mizah kademeli olarak ortaya çıkar. Fıkra, ironi, saçmalık ve kelime oyunları yer alır. Binder, bu türün her türde oynama sevinci ile de çocuklara hitap ettiğini ve oyuna yönelttiğini ifade etmektedir. Okuyucunun izine düştüğü gizemli olana, gizemli ipuçlarıyla ulaşmasıdır. Yani fantastik anlatılamaz ve alışılmışın dışında olandır (Binder, 1969: 77).

Binder'in tanımında rastladığımız Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserlerinde iki farklı dünya vardır yaklaşımını, Patzelt'in tanımında da görmekteyiz. Patzelt'e göre de fantastik tür sınırların aşılmasıdır. Gerçek dünya ile fantastik dünya arasında ileri geri geçişler mevcuttur. Bu yüzden de hayal/düş ile gerçek arasında sınır aşılmış olur (Patzelt, 2001:257). Müller de bu iki dünya arasındaki gidiş gelişi üç varyasyonda açıklamaktadır;

- a) Gerçek ve fantastik dünya yan yanadır.
- b) Hikâye baştan sona gerçek dünyadadır. Sadece gerçek dünyada olmayan fantastik figürler, yaratıklar, sıra dışı olaylar gerçek dünyada yer alır.
- c) Son olarak da olaylar baştan sona fantastik dünyada gerçekleşir. Tıpkı J.J.R. Tolkien'in "Der kleine Hobbit" (1937) gibi (Müller, 1984: 38).

Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatının ayrıca işlevleri de vardır. Müller dört tane işlevini belirtmektedir. Bunlar dengeleyici, pedagojik, özgürlükçü, sembolik işlev olarak sıralanmaktadır. Dengeleyici işleviyle çocuklar kendi istek, dilek, problem ve ihtiyaçlarını edebi kahramanlarla aktarabilir, onlarla kendini yeniden bulabilir. Tabularını yıkabilir. Ayrıca çocuklar bu tür eserleri okurken rahatlarlar, kendi tasalarından, dertlerinden uzaklaşırlar. Pedagojik işlevselliği, eserlerde çocuklarda olması gereken, ya da onlardan beklenen davranışların eğitime uygun bir şekilde gösterilmesinde saklıdır. Özgürlükçü işlev ise çocuğun esas temel kuralları kabul etmesini sağlamaktır. Sembolik işleve gelince, bu işlevin amacı eserlerde yer alan fantastik yaratıklar, olaylar, kişiler, eşyalar vs. dan hareketle gerçek hayattaki bir takım unsurları sembolize etmektir (Müller, 1984: 39).

Ayrıca Gerhard Haas'a göre de çocukların hayal yeteneği ve soyutlama yeteneği desteklenir, okuma motivasyonu ve okuma isteği uyandırılır, kendi yaşantısı sorguya çekilir (Haas, Klingberg, Göte & Tabbert, 1984: 281). Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserlerinde farklı dünyalar, değişik, sıra dışı yaratıklar, doğaüstü canlılar yer alır. Fantastik, yani gerçekte var olmayan, düş ürünü, kendini bu tür motiflerle göstermektedir. Özetle bu motifleri sayacak olursak, en başta seyahat motifi gelmektedir. Birçok fantastik eserde kahramanın bir seyahati söz konusu olmaktadır. Bu seyahat esnasındaki çocuk kahraman büyür ve olgunlaşır. Tekrar geri döndüğünde ise bakış açısı değişmiş, problemlerinin karşısında daha güçlü durabilen ve onları çözebilen bir karakter olmuştur. Bir başka motif ise diğer türlerde de rastladığımız iyinin kötüyü karşı olan mücadelesidir. Dünyayı ele geçirmeye çalışan bir canıye karşı, bu kötülükle mücadele eden ve aslında somut problemleriyle başa çıkamayan kahraman bir birey olarak açığa vurulur. Kötü ile mücadele esnasında kahramana yardımcı olan doğaüstü, yardım sever hayvan türü yaratıklarda Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatının motifleri arasında yer alır. Cadı, büyücü, uzak diyarlardan gelen yabancı yaratıkların gerçek dünyada ortaya çıkması da bir diğer motiftir. Son olarak da canlı oyuncaklara motif olarak bu tür içerisinde sıkça rastlanmaktadır. Çocukların çok sevdikleri oyuncakları olur ve onları yanlarından ayırmazlar, hatta beraber yatarlar, korktuklarında ondan destek alırlar. Bu bazen bebek, peluş ayıcık olabilmektedir. Bu oyuncaklar eserlerde birdenbire canlanabilir ve kahramana yolculuğu sırasında eşlik eder.

Erich Kästner'in "Hayvanların Konferansı" (1949) isimli eserinde hayvanlar gerçek dünyada insanlar gibi yaşamakta ve onlar gibi davranmaktadır. Örneğin devekuşu kuaföre tüylerini

kıvırcıklaştırmaya, aslında yelelerine perma yaptırmaya gider, fil konferansa başkanlık eder. Eserde insanların oluşturamadıkları huzur ve barış ortamını hayvanlar sağlamaya çalışmaktadır. B. Kargı yazında amaçların gerçekleştirilmesi için yer yer hayvan temalarına başvurulduğunu ve gerek istendik gerekse istenmedik özelliklerin onlar aracılığıyla iletmeye çalışıldığını belirtmektedir. Ayrıca yazarların yapıtlarında hayvan dünyasından yararlanmak istemelerinin sebebinin insana, yaşama dair sosyal, toplumsal ve politik gerçeklerin aktarılmasında hayvanların eleştirilere uygun bir araç olarak görülmesine değinmektedir (Kargı, 2017: 217). Kästner'in bu yapıtı bir çocuk eseri gibi görünse de içerdiği mesajlarla insanları uyandırmaya çalışır.

Klasik Alman Edebiyatı eserlerinin yabancı dil derslerinde kullanılmasında zorluklar yaşanacağına, yeteri kadar didaktik ve yöntemsel açıdan yararlanılamayacağına değinilmiştir. Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatına ait eserlerin (Christine Nöstlinger'in Konrad yada Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk, Kim Takar Salatalık Kralını, Kızıl Saçlı Frederike, vb.) Almanca öğretiminde ve Edebi Metin İnceleme dersinde kullanılabileceğinin uygunluğunu savunduğumuz bu çalışma, yukarıda sıraladığımız tanım, işlev ve motiflerden dahi yabancı dil öğretiminde ve edebiyat derslerinde ne kadar geniş çaplı etkinlikler bağlamında yararlanılabileceğini göstermektedir.

Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatının Yabancı Dil Almanca ve Edebi Metin İnceleme Dersinde Kullanımı

Genel olarak edebi metinlerin yabancı dil dersinde kullanımı yönünde çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalarda edebi metinlerin yabancı dil öğretimi üzerine olan olumlu etkileri belirtilmiştir. “Edebiyat ile dilin birbirini tamamlayan bir bütün olduğu düşünülürse, yabancı dil öğretmeni yetiştirme izlencelerinde edebiyata; edebi metin incelemelerine ve edebiyat öğretimine yer verilmesinin kaçınılmaz olduğu görülmektedir. Dil-kültür ilişkisi bağlamında edebiyat dersleri, yabancı dil öğretmenliği izlencelerinin bir parçasıdır.” (Günday, 2009: 139).

Yabancı dil öğretimine yönelik geliştirilen yöntemlere bir göz attığımızda yöntemlerin çoğunun yabancı dil eğitiminde edebi metinleri bir materyal olarak kullandıkları görülmektedir. Sadece Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi gibi geleneksel yöntemler değil, İletişimsel Yaklaşım, Eylem Odaklı Yaklaşım gibi çağdaş yöntemler de edebi metinlere yabancı dil eğitiminde yer verilmesi anlayışını benimsemektedirler. (Günday, 2010: 194).

Edebi metinler yoluyla, öğrencilere hedef dilin kültürünü tanıma imkânı da sağlanmış olur. Çünkü edebi metinler ortaya çıktığı toplum ve ülkeye ait bilgiler içermektedir. Toplumun geleneklerini, zihniyetini, tarihini, coğrafyasını, politikasını ve sosyolojisini okura aktarır ve tanımasını sağlar. Edebi metinlerde kullanılan dil gazete haberlerinde, düz metinlerde olduğundan daha zengindir ve dil seviyesi yüksektir. Bu sebepten dolayı da kelime dağarcığını geliştirmek için iyi bir kaynaktır. Öğrencilerin kültürel gelişimlerine katkı sağlamaları yanında edebi metinlerin, öğrencilerin bakış açılarını, hayal gücünü, yorumlama yeteneklerini ve eleştirel düşünme gününü zenginleştirdiği gerçeğini göz ardı etmemek gerekmektedir. Ayrıca genel dil gelişimi yanında (Günday, 2010: 194), dört temel dil becerisinin gelişimine de katkı sunan edebi metinler okuma-anlama, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin gelişimi için çeşitli alıştırma imkânı sunarak bu gelişime katkı sunmaktadır.

Dil öğretiminde edebi metinlerden yararlanmanın olumlu yönlerinin yanı sıra olumsuzluklar içeriksel, dilsel, yöntemsel ve didaktik alanda kendini göstermektedir. Koppensteiner'e göre öğrencilerin edebiyata olan ilgilerinin az olabileceğini, eserlerin çok eski olabileceğini, kullanılan dilin çok üst düzeyde olabileceğini belirtmiştir. Tüm bu unsurlar yüzünden öğrencinin ilgisi, motivasyonu azalabilir ve beklenen, istenilen sonuçlara ulaşamaması kaçınılmaz olur. (Koppensteiner, 2001: 12)

Tüm bu argümanların ortadan kaldırılması ya da minimum düzeye indirilmesi doğru metin seçimine bağlıdır. Hiç kuşkusuz rehber rolünde olan öğretmenin eser hakkındaki bilgisi ve yöntemsel yeterliliği de çok önemlidir.

Genel olarak edebi metinlerin dil öğretimine katkısına değinilmişti. Edebi metinlerin dil öğretimine sağladığı faydaları Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserleri de sağlamaktadır. Ancak bu türde yazılan eserlerin edebi metin inceleme dersinde ele alınması da farklı yönlerden faydalar sağlamaktadır.

Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserleri oldukça fazladır. Almanca yazılmış bu eserlerin sayıca fazla ve çeşitli olması öğrencilerin dil seviyesine, ilgisine uygun olanı seçmede kolaylık sağlar. Eserler zaten 6-18 yaş arasına hitap edecek şekilde yazılmış olduğundan dili oldukça sade, basit ve dolayısıyla kolay anlaşılabilen ve rahatlıkla da yorumlanabilmektedir. Bu geniş yelpazede öğretmen, öğrencilerin ilgisini çekecek, onlarda hedef dilde okuma zevki uyandıracak eserleri seçmede özen gösterecektir.

Edebiyat iyi bir kültür aktarma aracı olduğu için Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserlerinde Almanların yaşam tarzları, yemek kültürleri ve alışkanlıkları, okul sistemleri, gelenekleri, aile yaşamları görülmektedir. Çoğu Almanca öğretmen adayı Almanya'da bulunmamıştır. Gelecekte öğretmen olacak olan bu öğrencilerin bu tür kültürel özellikleri tanıması önem arz etmektedir. Hedef dilin kültürünü tanımak, öğrenmek aynı zamanda kendi kültürünü de tanıma ve kıyaslama imkânı sunmaktadır. Bu motivasyonu artırdığı gibi öğrenci de merak ve ilgi de uyandırmaktadır. Ayrıca kültürler arası farklılıklara karşı toleransı, yenedünyalara açık olmayı, kabullenmeyi geliştirir.

Yukarıda Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserlerinin bazı motiflerinden söz ettik. Bu motiflerden belki en önemlisi gerçek dünya ile fantastik dünyanın iki farklı dünya oluşturmalarıdır. Fantastik dünyada hareket eden kahraman kendi problemleriyle yüzleşir, onlarla mücadele eder ve tekrar gerçek dünyaya döndüğünde tüm sorunlarının üstesinden gelmiş, olgunlaşmış olur. Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatının konularını çocukların ya da gençlerin zaafı, korkuları, aşk acısı, ilk platonik aşkı, arkadaşlıkları, kötü notları, ebeveynleriyle yaşadığı kuşak çatışmaları, ergenlik dönemleri, vb. oluşturur.

Okurla kahraman arasında bir empati oluşmakta ya da okur kahramanla özdeşleşmektedir. Gerçek hayatta kendisinin de mücadele ettiği aynı sorunları, eserdeki kahramanın da yaşamayı, okurun sorunlarının üstesinden nasıl gelmesi gerektiğine dair çözüm yolları göstermektedir.

Kast'a göre öyle eserler okunmalı ki gençlere diyecek bir şeyi olsun, onlara hitap etsin, isteklerini ve gereksinimlerini karşılasın, özdeşleşmeye ve projeksiyona izin versin (Kast, 1985: 31). Kast'ın (1985) tespitinden yola çıkarak öğrencilere onların problemlerini, ihtiyaçlarını, deneyimlerini, istek ve arzularını yansıtan eserleri önermek gerekmektedir. Öğrenci kendine hitap edildiğini ve eserde kendinden bir şeyler olduğunu hissettiğinde otomatik olarak derse bağlanır. Kendisinin de yaşamış olduğu bir olayı anlatmak için ya da bir şeyler üretmek için can atar (s.31).

Hedef dilde yazılı eserleri okumak dil becerilerinin gelişimi için oldukça önemlidir ve katkı sağlayıcıdır. Ana dilinde dahi yeteri miktarda kitap okumadığı bilinen bir toplum olduğumuzdan yola çıkarak hedef dilde bir kitap okumanın da ne kadar az olduğu tahmin edilemeyecek bir durum değildir. Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserlerinin dilinin sade olması, olay örgüsünün kolay anlaşılabilir olması okuma zevki oluşmasına oldukça büyük katkı sağlamaktadır. Ayrıca ders esnasında yapılan çeşitli alıştırmalar ve etkinlikler de bu duruma zemin hazırlamaktadır. Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı kitapları roman türünde yazılmış eserlerdir ve dolayısıyla eserin tamamının ders esnasında okunması vakit alacaktır. Bu yüzden eserin başlıca bölümleri ele alınmıştır. Esere ait bazı yerlerin okunması öğrencide eserin tamamıyla ilgili merak uyandırmaktadır ve onu okumaya sevk etmektedir. Birçok Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eseri Türkçeye de çevrilmiştir. Her ne kadar eserin anadilde çevirisinin okunması güzel olsa da orijinal dilde okumanın

verdiği ya da yaşattığı haz daha başka olabilmekte ve aynı zamanda öğrencilerin hedef dili geliştirmelerine katkı sağlamaktadır.

a) Konrad ya da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk Ders Örneği

Christine Nöstlinger’in kaleme aldığı “Konrad ya da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk” (2006) isimli eser ile Edebi Metin İnceleme dersinin nasıl işleneceğine dair örnek bir ders planı hazırlanmıştır. Bu eseri ders ortamında incelemek, dil becerilerini geliştirmek, öğrenci odaklı, aktif, etkili ve yaratıcı bir ders hazırlamak için yabancı dil öğretim yöntem ve tekniklerine ihtiyaç duyulmaktadır. Ancak bu çalışmada geleneksel dil öğretim yöntemleri yerine alternatif yöntemler başlığı altında toplanan yöntemlerden biri olan eylemsel ve üretimsel yöntem tercih edilmiştir. Bunun sebebi bu tarz yöntemlerin öğrencileri pasif durumdan aktif duruma geçirmesi, onların yaratıcılığını ön plana çıkarması ve öğrenci odaklı olmasıdır.

Bu yöntem Günther Waldmann tarafından geliştirilmiştir. Waldmann eserin anlaşılmasına daha çok değer vermiştir. Yöntemin amacı öğrencilerin eseri üretimsel olarak eğlenceli bir şekilde öğrenmesi, anlaması ve öğrencilerin öğrenilenleri bireysel üretimleriyle pekiştirmeleridir. Waldmann bunun için beş aşama modelini geliştirmiştir. Waldmann’a göre eserleri okumak ve anlamak üretimsel bir süreçtir. Eserler yaratıcı bir şekilde keşfedilmeli, üzerinde çalışılmalı, öğrenilmeli, denenmeli ve son olarak da üretimsel ve yaratıcı bir şekilde aktarılmalıdır (Waldmann, 1998b: 495).

Waldmann’ın aşamaları aşağıdaki gibi sıralanmaktadır.

Ön aşama : Edebi metinlere oyunlu yaklaşım

1. Evre : Edebi metnin okunması ve alımlanması
2. Evre : Edebi metinlerin somutlaştıran öznel özümsemesi
3. Evre : Edebi metinlerin metinsel çözümlemesi
4. Evre : Edebi metinlerle metni aşan münakaşa (tartışma)

Çalışmanın yapılacağı eseri öğrencilerden okumalarını istemek ardından da metin çözümleme çalışmaları yapmak ya da onu anadile çevirmek aslında çok da ilgi çekici bir etkinlikmiş gibi gelmemektedir. Böyle bir yaklaşım yerine Waldmann modelinin de önerdiği gibi ön aşamanın olması ve ardından diğer evrelerin birbiri ardı sıra gelmesi öğrencilerin esere yaklaşımlarını ve çalışmalarını olumlu yönde etkileyecektir. Ön aşamada yapılan oyunlu yaklaşım öğrenciyi ilk etapta motive etmekte ve ona derste ilgi çekici, eğlenceli etkinliklerin olacağına dair ipucu vermektedir. Diğer aşamalarda da yine öğrencinin eseriyle beraber yapacağı etkinlikler öğrencinin hayal gücünü, üretkenliğini harekete geçirerek öğrencinin dil becerilerini geliştirmesini, eseri anlayıp yorumlayabilmesine olanak sunmaktadır. Eylemsel ve üretimsel yöntemle Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk isimli eserin edebi metin inceleme dersinde işlenmesine yönelik ders bir sonraki aşamada ayrıntılı olarak verilecektir.

b) Konrad yada Konserve Kutusundan Çocuk ile Edebi Metin İnceleme Dersi Planı

Dersin Amacı: Eseri okumak, anlamak yorumlayabilmek. Okuma zevki ve hevesinin uyanması. Dört temel dil becerisinin gelişmesi.

Öğretim Yöntemi ve Süresi: Eylemsel ve Üretimsel Yöntem / 6 ders saati

Öğretim Aktivitesi: Waldmann’ın eylemsel ve üretimsel yöntemine göre yapılan etkinlikler evre evre anlatılacaktır.

Katılımcılar: Alman Dili Eğitimi üçüncü sınıf öğrencileri

Materyaller: Boya kalemleri, resim kağıdı, fon kartonu, eserden bölümlerin fotokopisi

Ön aşama: Bu aşamada metinden bağımsız çalışılmaktadır.

- Konserve kutusu denilince aklınıza ne gelir? Konserve kutusundan ne çıkmasını istersiniz? Soruları sorulur. Öğrencilere kâğıt ve rengârenk kalemler verilir. Hayal güçlerini kullanarak normalde olmayan bir şeyi resmedebilecekleri söylenir.

- Resimler çizildikten sonra herkes bir cümleyle kendi konserve kutusunu ve içinden ne çıktığını söyler. Kalıp cümle şu şekilde olmalıdır:

..... kommt aus der Konservenbüchse.

- Çizdikleri konserve kutusuyla ilgili Almanca olarak kısa bir anı, deneyim, fıkra yada masal yazmaları istenir.

I. Evre :

- Eserle ilgili ilk resim öğrencilere gösterilir.

- Eserin 17, 18 ve 19. Sayfaları öğrencilere çoğaltılarak, dağıtılır ve okumaları istenir. Duruma göre eserin bu sayfalarını bir kişi okuyup diğerleri takip edebilir, öğretmen okuyabilir, daha önce sesletimi yapılmış kayıt var ise bilgisayardan bu sesletim dinlenebilir, rolleri dağıtıp herkes kendi rolünü okuyabilir, renklendirme yapılabilir.

- Çocuk deyince aklınıza ne gelir? diye sorularak öğrencilerin verdikleri cevaplarla tahtada kavram haritası oluşturulur.

II. Evre:

- Öğrencilere Konrad'ın özelliklerinin yazılı olduğu yerler dağıtılır ve okuyup bu özellikleri not almaları istenir.

- Özellikler tahtaya yazılır ve üzerine konuşulur.

- Berti Bartolotti ve Egon'un çocuğa karşı olan davranış ve tutumlarının yazılı olduğu yerler öğrencilere dağıtılır (s. 51-53) ve okumaları istenir.

- Berti Bartolotti ve Egon'un karakteristik özellikleri tespit edilir.

- İki karakterin anne ve baba rolleri tartışılır. İkisinin ne gibi farklılıklara sahip olduğu tartışılır.

- Öğrenciler iki karakterin davranışlarını dramatizasyon yoluyla canlandırır.

- Otoriter ve anti-otoriter tutumların ne olduğu ve velilerin daha çok hangi tutumu sergiledikleri tartışılır.

III. Evre:

- Öğrencilerden kendi çocukluklarını düşünmeleri istenir. Şu soruları cevaplamaları istenir:

a) Yaramaz mı, uslu mu? Nasıl bir çocuktunuz?

b) Ebeveynlerinizin tutumu nasıldı?

c) Siz ebeveyn olsanız nasıl bir tutum sergilerdiniz? Neden?

IV. Evre:

- Öğrencilere farklı görevler verilir ve öğrenciler kendileri bir tanesini seçerek yaparlar.

a) Romandaki karakterlere mektup yazın. Onlara ne tavsiye edersiniz, neyi eleştirir ya da överdiniz?

b) İçerisinde anne, baba, çocuk, okul, eğitim, öğretim ve öğretmen kavramları geçen bir gazete haber, köşe yazısı ya da makale yazınız.

Ders süresince yapılan bu etkinlikler bittikten sonra öğrencilerle genel değerlendirme yapılır. Eğitim sistemi, öğrencilerin ya da çocukların yaşadıkları sorunlar, ebeveynlerin, öğretmenlerin genel tutumları tartışılır. Eserin genel yorumu yapılarak eser ile çalışma sona ermiş olur.

Eylemsel ve üretimsel yöntem bir çok metin türüyle uygulanabilecek bir yöntemdir. Burada önemli olan Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserleriyle uygulanmasının nasıl olacağıdır. Edebi eserler öğrencilerin hayal gücünü artırır (Koppensteiner, 2001: 14). İncelenen bu eserde yer alan fantastik motifler (fabrikada üretilen konserve çocuk) hayal gücünün artmasına katkı sağladığı ve öğrencinin ilgisini çekerek derse katılımını artırdığı görülmüştür.

c) Uygulama ile ilgili tespitler

Toplamda altı ders saatini kapsayan, eylemsel ve üretimsel yöntemle Konrad ya da Konserve Kutusundan Çıkan Çocuk isimli eserin Edebi Metin İnceleme Dersinde işlenmesi Alman Dili Eğitimi üçüncü sınıf öğrencileri ile uygulanmıştır. Uygulama esnasında yaşananlar, tespitler, eksiklikler açıklamalar bu bölümde anlatılacaktır.

Öncelikle öğrencilere eserin tamamı dağıtılmamıştır. Sadece eserle ilgili genel bir bakış ya da yaklaşım sağlayacak kadar, bazı sayfa aralıkları verilmiştir. Öğrencilere eserin tamamını temin edebilecekleri söylenmiştir. Uygulamanın amaçlarından bir tanesi de hedef dilde eserler okuyup anlayabilmek, okuma zevkinin ve hevesinin oluşmasına katkıda bulunmaktır. Öğrencilerde eserle ilgili merak uyanmış ve eserin tamamını okumuşlardır.

Yapılan ön aşama çalışmasında öğrencilerin tümü etkinliğe istekli bir şekilde katılmışlardır. Öğrencilerden asla muhteşem, kusursuz çizimler istenmemiştir. Kağıt ve renkli kalemli hazırlanması öğrencilerin hayal güçleriyle oluşturdukları konserve kutularını rahatlıkla ve istekli çizmelerine ortam hazırlamıştır. Motive oldukları için, işin eğlenceli tarafını da gördüklerinden öğrenciler rahat davranmışlar ve bu durum da bir sonraki aşamada kendilerini rahatça ifade etmelerine, konuşmalarına zemin hazırlamıştır. Ayrıca öğrencilere kendi deneyimlerinden söz etme fırsatı verilmiştir. Hayal güçleri harekete geçen öğrenciler kendilerini böylelikle daha rahat ifade edebilmişlerdir. Sadece okuma, çeviri, soru-cevap alıştırmaları olmadan öğrencilerin daha aktif, etkin olduğu bir ders modeli oluşturulmuştur.

Sonuç ve Öneriler

Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı eserleri, Alman Dili Eğitimi Bölümünde 5. ve 6. ders yarıyılında okutulan Edebi Metin İnceleme dersinde ele alınan diğer türler gibi ders içeriklerine alınmalıdır. Bunu gerektirecek birçok sebep sıralanabilir. Öncelikle öğrencilerin dört temel dil becerilerinin gelişimi, Alman Edebiyatını tanıma, edebiyatın dil öğretimindeki önemini kavrama, hedef dile ait eserleri okuma hevesinin, zevkinin ve motivasyonunun oluşması, kültürel yönden gelişimi, etkili dil öğretimini sağlayan alternatif öğretim yöntemlerini tanıma ve uygulama.

Edebiyatla uğraşmak aynı zamanda dille de uğraşmaktır. Öğrenciler bu yolla dört temel dil becerilerini aynı anda geliştirirler. Verilen etkinliklerle, öğrenciler kendi yaşantılarını, hayal güçlerini de kullanarak hem yazma hem konuşma becerilerini eğlenerek özgürce geliştirirler.

Öğretmen olma yolunda çabalayan öğrencilerin mesleki anlamda gelişim göstermelerinde de Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı önem taşımaktadır. Bu tür eserler hedef kültürü tanıma aynı zamanda kendi kültürüyle de karşılaştırma imkânı vererek onu daha da iyi tanıma olanağı sağlamaktadır. Ayrıca bu eserlerde kahramanlar çocuktur veya ergendir, bu çocuklar büyürken birçok sorunla karşı karşıya gelir ve onların üstesinden gelebilmek için bir takım engeller aşar ve deneyimler kazanır. Bu yüzden de bu eserleri okumak günümüzde vukuu bulan olaylara çocukların gözünden bakma, onların bakış açılarını yakalama, onları daha iyi anlama imkânı sunar. Özellikle de öğretmen adayları, pedagojik formasyonlarının yanı sıra bu tür eserler okuyarak da öğrencilere olan yaklaşımlarını ve tutumlarını geliştirebilirler. Hem geleceğin öğretmenleri, hem de ebeveynleri olarak kişisel ve mesleki gelişimlerine de katkı sağlayacaktır.

Öğrenciler sadece Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatı ile tanışmamış bunun yanı sıra farklı öğretim yöntemlerini de uygulamada görmüşlerdir. Sadece geleneksel yöntemlere bağlı kalınarak değil daha etkin ve öğrenci odaklı yöntemlerle de nasıl çalışılacağını görmüşlerdir. Günday’a göre de geleneksel yöntemlerde daha çok öğretme amacına yönelik özel hazırlanmış eğitsel dokümanlar kullanılmaktadır. Ancak iletişimsel ve eylem odaklı yöntemlerde ise reklam ürünleri, trafik levhaları, video klipler, gazete yada web ilanları, şarkı ve sokak röportajları gibi bir çok otantik/özgün dokümanlar yer almaktadır (Günday, 2013: 321).

Christine Nöstlinger’in “Kim Takar Salatalık Kralını” , “Kafamdaki Cüce” , “Kızıl Saçlı Friderike” isimli eserleri de gerek eylemsel ve üretimsel yöntemle, gerekse diğer alternatif yöntemlerle (sahnesel yorumlama yöntemi, üretimsel yöntem, vb.) incelenebilir, üzerine çalışmalar yapılarak eserler yorumlanabilir. Yine Fantastik Çocuk ve Gençlik Edebiyatının en önemli temsilcilerinden olan Erich Kästner’ in “Hayvanların Konferansı” , “Uçan Sınıf” isimli eserleri de derslerde ele alınabilecek türdendirler ve çeşitli alıştırma ya da etkinlik imkânı sunmaktadırlar.

Sonuç olarak kesinlikle unutulmaması gereken unsur ise doğru eser seçimi ile bu esere uygun öğretim yönteminin eşleştirilmesidir. Öğretim elemanının da esere, yöneme ve sınıfa olan hâkimiyeti, yaratıcılığı, enerjisi de oldukça önem teşkil etmektedir.

KAYNAKÇA

- Altun, F. (2016). Der Einsatz von Phantastischen Kinder- und Jugendliteratur im Deutsch als Fremdsprache Literaturunterricht, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ondokuzmayıs Üniversitesi).
- Bakır, N. (2013). Interkulturalität in Hermann Sudermanns „Die Ehre“, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 8/10 Fall 2013, Ankara, s. 145-154.
- Bauer, A. (2003). Literatur im DaF-Unterricht: Die Verwandlung Franz Kafkas und ihre didaktische Aufbereitung für russische Studierende, *Germanistisches Jahrbuch GUS, Das Wort*, s. 283-298.
- Binder, L. (1969). Phantastische Bücher der Jugendliteratur, In: Bamberger, R. (Hrsg.): *Trends in der modernen Jugendliteratur*, Wien, s. 76-92,
- Darancık, Y. (2008). İkinci Yabancı Dil Öğretiminde Alternatif Yöntemlerin Almanca Edebi Metinlerle Uygulanması, (Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çukurova Üniversitesi, Adana).
- Günday, R. (2012). *Edebi Metinlerin İncelenmesi ve Öğretimi*, Ankara: Elhan Kitap Yayın Dağıtım.

- Günday, R. (2013). Çok Dillilik Ve Çok Kültürlülük Bağlamında Yabancı Dil Öğretimine Toplumdilbilimsel Yaklaşım, *TurkishStudies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/10 Fall*, Ankara, s. 313-330.
- Günday, R. (2010). Fransızca Öğretmenliği İzlemlerinde Edebiyatın Yeri, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28/ 2009, s.139-154.
- Günday, R. (2009). Démarche de lecture en classe de français langue étrangère, *Synergies Turquie Revue de Gerflint*, 3/2010, s.191-204.
- Haas, K. und Tabbert. Phantastische Kinder- und Jugendliteratur; in: Haas (Hrsg.): *Kinder- und Jugendliteratur - ein Handbuch*, Philipp Reclam Jun. Stuttgart, 3. Auflage.
- Haas, G., Klingberg, G. und Tabbert, R. (1984). Phantastische Kinder- und Jugendliteratur. In: *Kinder- und Jugendliteratur. Ein Handbuch*. Hg. v. Gerhard Haas, Stuttgart, s. 267-284.
- Kargı, B. (2017). *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 12/17*, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11884> ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY, p. 213-226.
- Kast, B. (1985). *Jugendliteratur im kommunikativen Deutschunterricht*, Berlin: Langenscheidt.
- Koppensteiner, J. (2001). *Literatur im DaF-Unterricht: eine Einführung in produktivkreative Techniken*, Wien: öbv und hpt.
- Müller, H. (1984) *Phantastische Erzählung. In Lexikon der Kinder- und Jugendliteratur: Personen-, Länder- und Sachartikel zu Geschichte und Gegenwart der Kinder- und Jugendliteratur*, Dritter Band, P-Z. Institut für Jugendbuchforschung der Johann Wolfgang Goethe-Universität (Frankfurt) bibliographische Angaben unter Mitwirkung der Internationalen Jugendbibliothek in München. Redaktion Klaus Doderer [et al.] Weinheim: Beltz.
- Nöstlinger, C. (2006). *Konrad oder Das Kind aus der Konservenbüchse*, Hamburg: Verlag Friedrich Oetinger.
- Pazelt, B. (2001). *Phantastische Kinder- und Jugendliteratur der 80er und 90er Jahre. Strukturen - Erklärungsstrategien - Funktionen*, Frankfurt am Main.
- Pıtraklı, O. (1999). Zum Phantastischen in der Deutschsprachigen und türkischen Kinderliteratur, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Hacettepe Üniversitesi, Ankara).
- Tabbert, R. (1997). Jugendbücher auf Englisch. *Der Fremdsprachliche Unterricht*, 5/1997, s.4-9.
- Tabbert, Reinbert (2000): Phantastische Kinder- und Jugendliteratur. In: Lange, Günter (Hg.): *Taschenbuch der Kinder- und Jugendliteratur. Band 1: Grundlagen - Gattungen*. Baltmannsweiler: Schneider, S. 187-200.
- Waldmann, G. (1998a). *Produktiver Umgang mit Literatur im Unterricht. Grundriss einer produktiven Hermeneutik*, Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren.
- Waldmann, G. (1998b). Produktiver Umgang mit Literatur, In: *Taschenbuch des Deutschunterrichts*. Hg. von Günter Lange, Karl Neumann u. Werner Ziesenis. Baltmannsweiler: Schneider Verlag Hohengehren. 6., vollst. überarb. Aufl., Band 2: Literaturdidaktik, s. 488-508.